

Sygn. akt IV U 80/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2021r.

Sąd Okręgowy w Rybniku Wydział IV

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Iwona Nowak

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Wioleta Potrzęsaj

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2021r. w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania R. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 30 listopada 2020r. Znak: OU340300/D/2020-000692/001

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że odwołujący R. P. nie podlega od 5 września 2018r. do 28 lutego 2019r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, od 1 marca 2019r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Sędzia:

Sygn. akt IVU 80/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 listopada 2020r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art.83 ust.1 pkt1 w związku z art.6 ust.1 pkt 5, art.12 ust.1, art.13 pkt 4, art. 18 a ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U z 2019r. poz. 300 ze zm.) stwierdził, że odwołujący R. P.:

- podlegał od 5.09.2018r. do 28.02.2019r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu

niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia

- podlegał obowiązkowo od 01.10.2020r. ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony dokonując w dniu 19.09.2018r. zgłoszenia do ubezpieczeń z datą od 05.09.2018r. zrezygnował z tzw. ulgi na start, zatem nie mógł dokonać ponownego zgłoszenia tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez stwierdzenie, że od 05.09.2018r. jest uprawniony do skorzystania przez okres sześciu miesięcy z ulgi przysługującej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców, zaś błędne zgłoszenie nie powinno go pozbawić tego uprawnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił, co następuje.

Ubezpieczony R. P. urodzony (...), prowadzi od 05.09.2018r. pozarolniczą działalność gospodarczą.

W dniu 19.09.2018r. obsługujące go biuro rachunkowe wysłało zgłoszenie ubezpieczonego do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od dnia 05.09.2018r. z kodem tytułu 0540 0 0.

Następnie w dniu 20.09.2018r. zostało złożone wyrejestrowanie z ubezpieczeń (kod 0540 0 0) i zgłoszenie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego z kodem 0540 0 0).

Od dnia 01.03.2019r. ubezpieczony został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z kodem tytułu ubezpieczenia 0570 0 0, dla którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi kwota zadeklarowana, ale nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Pismem z dnia 27.10.2020r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia podlegania do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 05.09.2018r. do 28.02.2019r. oraz ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne od 01.10.2020r.

W treści tego pisma organ rentowy wskazał, że z analizy sprawy wynika, że ubezpieczony składając wniosek o objęcie ubezpieczeniem, zrezygnował z uprawnienia w postaci ulgi na start, zatem powinien złożyć poprawne dokumenty zgłoszeniowe i rozliczeniowe za okresy od 05.09.2018r. do 28.02.2019r. , od 01.03.2019r. do 30.09.2020r. i od 01.10.2020r.

Ubezpieczony nie przedłożył powyższej dokumentacji, wskazał że zgłoszenia do ubezpieczeń dokonano omyłkowo, co zostało natychmiast skorygowane.

W dniu 30.11.2020r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję omówioną na wstępie.

Powyższe ustalił Sąd na podstawie akt organu rentowego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 r. poz. 648), przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie, co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej. Ulga obejmuje zwolnienie z obowiązku ubezpieczeń społecznych, które zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych obejmują: ubezpieczenie emerytalne; ubezpieczenia rentowe; ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa; ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, przy czym w przypadku przedsiębiorców obowiązek ubezpieczeń społecznych obejmuje tylko ubezpieczenie emerytalne; ubezpieczenia rentowe i ubezpieczenie wypadkowe. Ulga nie obejmuje ubezpieczenia zdrowotnego.

Jednocześnie jak stanowi art.18 ust.2 ww. ustawy prowadzący działalność ma prawo zrezygnować z uprawnień, o którym mowa w ust. 1, przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Przedsiębiorcy podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i ubezpieczeniom rentowym na podstawie art.6 ust.1 pkt.5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Źródłem spoczywającego na przedsiębiorcach obowiązku ubezpieczenia wypadkowego jest art. 12 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Jak stanowi art.13 pkt.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona. Zgodnie z art. 8 ust.6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby fizycznej, o której mowa w art.18 ust.1 Prawo przedsiębiorców, nie uważa się za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, co skutkuje wyłączeniem obowiązku ubezpieczeń społecznych. Skorzystanie z ulgi jest zależne wyłącznie od woli przedsiębiorcy i stanowi alternatywę wobec tradycyjnego systemu ponoszenia ciężarów dotyczących ubezpieczeń społecznych (por. uzasadnienie projektu ustawy - Prawo przedsiębiorców, Druk sejmowy VIII kadencji Nr 2051, s. 42).

W niniejszej sprawie, jak wynika z zebranego materiału dowodowego, mamy do czynienia z sytuacją w której ubezpieczony w dniu 19.09.2018r. został omyłkowo zgłoszony do ubezpieczeń społecznych od 05.09.2018r., po czym już w kolejnym dniu został wyrejestrowany z tych ubezpieczeń i zgłoszony wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Zdaniem organu rentowego dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń jest równoznaczne z rezygnacją z przysługującej mu „ulgi na start” i oznacza brak możliwości ponownego zgłoszenia wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego.

Zdaniem Sądu, należy zatem ustalić czy ubezpieczony skutecznie złożył wniosek o objęcie go ubezpieczeniami społecznymi od dnia 5.09.2018 r. Nie ulega bowiem wątpliwości, że spełniał on przesłanki określone w art.18 ust.1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, umożliwiające mu niepodleganie ubezpieczeniom społecznym i czy zrezygnował z tego uprawnienia, jak twierdzi organ rentowy, zgodnie z art. 18aa ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Niewątpliwie postępowanie przed organem rentowym w zakresie zgłaszania do ubezpieczeń, określania wysokości składek itd. jest postępowaniem sformalizowanym, ponieważ wymaga się z reguły składania dokumentów według ustalonego wzoru. Pojawia się jednak problem interpretacyjny w sytuacji, gdy strona dopuści się pomyłki, skutkującej stworzeniem sytuacji prawnej niekorzystnej dla niej i niezgodnej z jej wolą, tak jak w przypadku skarżącego. W prawie ubezpieczeń społecznych brak jest przepisu odpowiadającego treści art. 60 kc i art.65 kc. jednakże obowiązuje przepis art.9 Kodeksu postępowania administracyjnego, który nakazuje organom administracji publicznej należyte i wyczerpujące informowanie stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków. Przywołać także należy na art. 8 § 1. k.p.a., zgodnie z którym uznaje się, że koniecznym warunkiem uznania postępowania za prowadzone w sposób budzący zaufanie jego uczestników do organu administracji (organu rentowego), jest kierowanie się przez ten organ zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Z

art.8 k.p.a. wynikają także inne obowiązki organu administracji (organu rentowego) dotyczące sposobu prowadzenia postępowania, wykraczające poza konieczność kierowania się wskazanymi wyżej zasadami. Organy administracji powinny więc postępować w sposób przejrzysty, uczciwy i sprawiedliwy. Organ administracji powinien dążyć do ustalenia rzeczywistej woli strony, jeżeli treść i charakter pism składanych przez stronę budzi wątpliwości - np. wyrok NSA z 18 lutego 1994 r., SA/Wr (...), Prok. i Pr. 1995, Nr 2, poz. 54 (zob. Piotr Marek Przybysz. Komentarz do art.8 k.p.a., LEX). W tym miejscu przywołać można wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. z dnia 10 lipca 2019 r. II SA//Łd 207/19, wskazujący, że w sytuacji, gdy żądanie strony jest zrehabilitowane w sposób niedostatecznie zrozumiały, bądź budzący wątpliwości, organ administracji ma obowiązek wyjaśnić rzeczywistą wolę strony. Powyższe wynika z ogólnych zasad postępowania administracyjnego, zawartych w art.7-9 k.p.a., tj. zasady prawdy obiektywnej, zasady prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej oraz zasady należytego i wyczerpującego informowania strony o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ich prawa i obowiązki będące przedmiotem postępowania. Jak wskazał Sąd w uzasadnieniu orzeczenia, wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie, że w przypadku wszczęcia postępowania na wniosek strony, tylko i wyłącznie ta strona określa przedmiot swego żądania, przy czym w razie wątpliwości, co do zakresu, czy przedmiotu żądania, jego uszczegółowienie należy do strony, nie zaś do sfery ocennej organu administracji (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 5 lipca 1999 r. sygn. akt IV SA 1632/96, publ. 11 czerwca 1990 r. sygn. akt I SA 367/90, publ. (...) 1990, nr 2-3, poz. 47).

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe prowadzi do wniosku, że ubezpieczony nie zrezygnował z "ulgi na start", bowiem rezygnacja z tego uprawnienia musi być objęta świadomością, objęta wolą ubezpieczonego, który z pełnym zrozumieniem i rozeznanieniem sytuacji, chce zrezygnować z ulgi, rezygnacja z takiego uprawnienia nie może w żadnym razie nastąpić wskutek błędu, działania niezamierzonego, a więc nie objętego wolą ubezpieczonego. Trzeba mieć też na względzie, że z konstrukcji art. 18 ust. 1 Prawa przedsiębiorców wynika, że zasadą jest niepodleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez przedsiębiorcę przez pierwsze 6 miesięcy prowadzenia tej działalności. Skoro podleganie ubezpieczeniom poddano woli ubezpieczonego i wolę tę można jednoznacznie ustalić, a jednocześnie z dokumentów składanych organowi rentowemu wynika zarówno zgłoszenie się do ubezpieczenia, następnie od razu wyrejestrowanie oraz chęć skorzystania z "ulgi na start", to organ rentowy winien umożliwić ubezpieczonemu wyjaśnienie sprawy oraz dokonanie korekty takiego zgłoszenia, lub dokonania takowej korekty z urzędu, na co pozwala przepis art. 48b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dlatego też, w ocenie Sądu, zgłoszenie skarżącego do ubezpieczeń społecznych dokonane w dniu 19.09.2018r. nie może być uznane za rezygnację z przysługującej "ulgi na start".

Mając powyższe na uwadze Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc w związku z art.15 zzs(2) ustawy z dnia 02.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020r. poz.374) orzekł jak w sentencji.

Sędzia